

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 PAPILDYMO 31¹
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3329“ PROJEKTO**

(toliau – Nutarimo projektas)

(TAP-19-940; TAIS NR. 19-6180(2))

2019-06-18 Nr.NV-1716

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Turėtų būti tikslinamas Nutarimo projekte pateiktas siūlymas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 papildymo 31¹ straipsniu įstatymo projekte Nr. XIIP-3329 (toliau – Įstatymo projektas) nustatyti, kad „tėvai (globėjai, rūpintojai) sudaro trišalę sutartį su savivaldybe, savivaldybės paskirta mokykla dėl vaikų ugdymosi šeimoje“ atsižvelgiant į Civilinio kodekso 2.8 straipsnio 1 dalies nuostatas, kad nepilnamečiai nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų sandorius sudaro turėdami tėvų arba rūpintojų sutikimą.

2. Nutarimo projekto 1 punkte, siūloma įteisinti švietimo teikėjais tėvus (globėjus, rūpintojus) bei siūloma pakeisti 8 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 5 dalį – t.y. nuostatas, nustatančias kas (kokie subjektai) turi teisę vykdyti priešmokyklinį ir pradinį ugdymą. Siūlytina įvertinti ar, siekiant teisės akto aiškumo ir teisės normų tarpusavio suderinamumo, neturėtų taip pat būti teikiamas siūlymas pildyti 10 ir 11 straipsnius atitinkamomis nuostatomis, nustatančiomis kas (kokie subjektai) turi teisę vykdyti pagrindinį ir vidurinį ugdymą.

3. Siūlytina iš esmės, sistemiškai peržiūrėti Švietimo įstatymo nuostatas, siekiant identifikuoti visas jo nuostatas, kurios turi būti keičiamos atsižvelgiant į Nutarimo projekte teikiamą siūlymą pakeisti 2 straipsnio 34 dalį, praplečiant joje apibrėžtą švietimo teikėjo sąvoką. Svarstytina, ar neturėtų būti keičiama (tikslinama) pvz.: 27 straipsnio 2 dalies nuostata – „Mokinys taip pat renkasi švietimo programą vykdančią mokyklą, kitą švietimo teikėją, mokymosi formą“ (pastebėtina, kad pagal Nutarimo projekte teikiamus siūlymus, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebūtų priskiriami prie „kitų švietimo teikėjų“), 28 straipsnio 2 dalis – „Švietimo teikėjų tinklą sudaro valstybinės, savivaldybių ir nevalstybinės bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, aukštosios mokyklos, neformaliojo švietimo mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai“, 14 straipsnio 7 dalis ir kt.

4. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Nutarimo projektu teikiamus siūlymus Švietimo įstatymo 45 straipsnyje numatyta mokymo sutartis nebūtų sudaroma tuo atveju, kai vaikas bus ugdomas šeimoje, atitinkamos išlygos nustatymas reikalingas 45 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatyta, kad švietimo santykiai tarp mokinio ir švietimo teikėjo įforminami mokymo sutartimi.

5. Įvertinus Švietimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje nustatytą mokytojo sąvoką – „Mokytojas – asmuo, ugdantis mokinius pagal formaliojo arba neformaliojo švietimo programas“ darytina išvada, kad tėvai (globėjai, rūpintojai), ugdantys vaiką šeimoje pagal formaliojo švietimo programas, atitiks Švietimo įstatyme nustatytą mokytojo apibrėžimą. Siūlytina įvertinti, ar, siekiant teisės akto aiškumo ir teisės normų tarpusavio suderinamumo, neturėtų būti tikslinamas mokytojo sąvokos apibrėžimas, jį papildant atitinkama išlyga,

nustatančia, kad mokytoju nėra laikomi vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai), ugdantys vaikus šeimoje.

6. Manome, kad Švietimo įstatyme turėtų būti nustatytos esminės vaiko ugdymo šeimoje sąlygos, t.y. sąlygos, kurioms esant būtų leidžiama ugdyti vaiką šeimoje.

7. Įstatymo 5 skirsnis, reglamentuojantis mokinio, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojo ir kito švietimo teikėjo teises ir pareigas, turėtų būti papildytas straipsniu, reglamentuojančiu tėvų (globėjų, rūpintojų), kaip švietimo teikėjų, teises ir pareigas (arba atitinkamomis nuostatomis turi būti papildytas Švietimo įstatymo 47 straipsnis, reglamentuojantis tėvų (globėjų, rūpintojų) teises ir pareigas).

8. Švietimo įstatymo 64 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūrą atlieka Švietimo ir mokslo ministerija. Siūlytina įvertinti ar Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo kontekste tokia nuostata yra pakankama. Jeigu yra tikslinga, kad vaiko ugdymosi šeimoje sąlygų priežiūrą atliktų ne tik Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, bet ir pvz. Vaiko gerovės komisija ir (ar) kita valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, Švietimo įstatymas turėtų būti papildytas atitinkama nuostata, suteikiančia teisinį pagrindą tokiai priežiūrai (kontrolei) atlikti.

9. Nutarimo projekto 4 punkte vietoj nuorodos į Švietimo įstatymo 5 straipsnio 3 dalį turi būti teikiama nuoroda į 9 straipsnio 3 dalį.

10. Nutarimo projekto 7 punkto 2 sakinyje formuluotė „Taip pat siūlome nustatyti“ nėra tinkama, nes šiame sakinyje nėra dėstomas papildomas siūlymas, o tik 1 sakinyje pateikto siūlymo pagrindimas.

11. Nutarimo projekto 8 punkte vietoj žodžio „panaikinimo“ siūlytina įrašyti „nutraukimo“. Siūlytina tikslinti formuluotę „sudaroma sutartis su savivaldybe dėl ugdymosi šeimoje“, kadangi sutartis būtų sudaroma ne tik su savivaldybe, bet ir su savivaldybės paskirta mokykla.

12. Nutarimo projekto 10 punkte vietoj formuluotės „ne vėliau kaip trys mėnesiai iki šio įstatymo įsigaliojimo“ siūlytina vartoti formuluotę „ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos“.

13. Nutarimo projekto 7 punkto 1 sakinio formuluotė „socializacijos užtikrinimą“ kalbos požiūriu nėra suderinta su minėto sakinio nuostatomis.

14. Teisingumo ministerijos 2015 m. sausio 22 d. rašte Nr.(1.5)2T-96 pateikiamų Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo rekomendacijų 1.2 papunktyje nurodoma, kad neturėtų būti Seime svarstomam teisės akto projektui pritariama iš esmės, jei Vyriausybės nutarimų projektuose teiktini teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo pasiūlymai savo esme reikštų kokybiškai visiškai naujo teisinio reguliavimo siūlymą. Tokiu atveju Nutarimo projekte siūlytina formuoti rekomendacijų 1.3 ar 1.4 papunkčiuose nurodytas Vyriausybės pozicijas (pritarti projektui, tačiau pasiūlyti jo nesvarstyti, nepritarti projektui (arba, kaip alternatyva – pritarti projekto tikslui, bet nepritarti siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms), vėliau parengiant ir teikiant Seimui reikiamą teisės akto projektą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina įvertinti tikslingumą keisti Vyriausybės poziciją.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeraviienė